

Stockholms kommun

Beslut för förskoleklass och grundskola efter tillsyn i Slättgårdsskolan i Stockholms kommun

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Stockholms kommun att senast den **7 maj 2019** vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Nedan redovisas förslag på åtgärder. I de fall det är möjligt får bristen avhjälpas på annat sätt.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen konstaterar att Stockholms kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevens behov av särskilt stöd utreds skyndsamt, om det visar sig att det stöd som getts i form av extra anpassningar inte är tillräckligt eller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. (3 kap. 8 § skollagen)
- Elever som är i behov av särskilt stöd ges stöd på det sätt och i den omfattning som utredningen har visat att de behöver. (3 kap. 8-12 §§ skollagen; 3 kap. 8-12 §§ skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)
- När det gäller särskilt stöd följs insatta åtgärder upp och utvärderas. (3 kap. 9 § skollagen)

Åtgärder

Se till:

- att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd då:
 - extra anpassningar inte leder till att eleven når de kunskapskrav som minst ska uppnås eller,
 - det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga eller,
 - om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation.
- att ge särskilt stöd till de elever som behöver det, på det sätt och i den omfattning som krävs, för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.
- att utarbeta åtgärdsprogram för de elever som ska ges särskilt stöd.
- att följa upp och utvärdera insatta åtgärder.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Skolinspektionen konstaterar att Stockholms kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Elevhälsan arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande och stödjer elevernas utveckling mot utbildningens mål. (2 kap. 25 § skollagen; Lgr 11, 2.8 Rektorns ansvar)
- Elever ges en studie- och yrkesorienterande verksamhet som tillgodoser deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet så att eleverna får pröva och utveckla sina intressen oberoende av könstillhörighet. (2 kap. 29 § skollagen; 10 kap. 8 a § skollagen; Lgr 11, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, 2.8 Rektorns ansvar)
- Skolbiblioteket används för att stödja elevernas lärande och kunskapsutveckling. (2 kap. 36 § skollagen; Lgr 11, 2 Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Se till att:

- elevhälsan främst arbetar förebyggande och hälsofrämjande,
- studie- och yrkesvägledning ges till samtliga elever, i alla årskurser, så att deras behov tillgodoses,
- studie- och yrkesvägledaren, eller den person som fullgör motsvarande uppgifter, är ett stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterade insatser,
- ett bibliotek används i skolans pedagogiska verksamhet som stöd för elevernas lärande.

Bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete avseende särskilt stöd. Av utredningen framgår att inte alla elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt. Av utredningen framgår vidare att alla elever i behov av särskilt stöd inte ges sådant stöd. Att elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt innebär att det sannolikt finns elever i behov av särskilt stöd som inte får sina stödbehov tillgodosedda. Utredningen visar också att Slättgårdsskolan brister i arbetet med att utarbeta, utvärdera och följa upp åtgärdsprogram. Bristerna i arbetet med särskilt stöd innebär att elever inte får sitt behov av särskilt stöd tillgodosett, vilket medför att deras förutsättningar att nå målen för utbildningen försvåras. Skolinspektionen bedömer även att elevhälsan inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande i tillräcklig utsträckning. Bristen innebär att elevernas utveckling mot utbildningens mål riskerar att försvåras. Skolinspektionen bedömer vidare att det finns brister i den studie- och yrkesvägledande verksamheten på Slättgårdsskolan. Utredningen visar att samtliga elevers behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet inte tillgodoses. Bristerna i arbetet med studie- och yrkesvägledning i årskurserna 1-7 innebär att eleverna inte aktivt görs medvetna om sina valmöjligheter eller stärks i att kunna göra självständiga och väl underbyggda val om framtida studier och arbete. Skolinspektionen bedömer slutligen att bibliotek inte används i skolans pedagogiska verksamhet som stöd för elevernas lärande.

Föreläggande

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i skolans arbete avseende särskilt stöd. Av utredningen framgår att inte alla elevers behov av särskilt stöd utreds skyndsamt. Av utredningen framgår vidare att alla elever i behov av särskilt stöd inte ges sådant stöd. Att elevers behov av särskilt stöd inte utreds skyndsamt innebär att det sannolikt finns elever i behov av särskilt stöd som inte får sina stödbehov tillgodosedda. Utredningen visar också att Slättgårdsskolan brister i arbetet med att utarbeta, utvärdera och följa upp åtgärdsprogram. Bristerna innebär att elever inte får sitt behov av särskilt stöd tillgodosett, vilket medför att deras förutsättningar att nå målen för utbildningen försvåras.

Av skollagen följer att om det framkommer att det kan befaras att en elev inte kommer att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås, trots att stöd har getts i form av extra anpassningar inom den ordinarie undervisningen, ska detta anmälas till rektorn. Detsamma gäller om det finns särskilda skäl att anta att sådana anpassningar inte skulle vara tillräckliga. Av skollagen framgår vidare att rektorn ska se till att elevens behov av särskilt stöd skyndsamt utreds. Behovet av särskilt stöd ska även utredas om eleven uppvisar andra svårigheter i sin skolsituation. Av skollagen framgår även att samråd ska ske med elevhälsan om det inte är uppenbart obehövt.

Av skollagen framgår vidare att om en utredning visar att en elev är i behov av särskilt stöd ska eleven ges sådant stöd. För en elev i grundskolan ska det särskilda stödet ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås.

Av skollagen framgår även att åtgärdsprogram ska utarbetas för en elev som ska ges särskilt stöd. Av programmet ska behovet av särskilt stöd och hur det ska tillgodoses framgå. Av programmet ska det också framgå när åtgärderna ska följas upp och utvärderas, samt vem som är ansvarig för uppföljningen respektive utvärderingen.

I förarbetena till skollagen framgår att det endast i undantagsfall bör kunna anses vara uppenbart obehövt att i en utredning om särskilt stöd samråda med den del av elevhälsan som har specialpedagogisk kompetens. Där framgår även att i den specialpedagogiska yrkesrollen ligger att göra pedagogiska utredningar på såväl organisations-, grupp- som individnivå samt att upprätta och praktiskt arbeta med åtgärdsprogram i samverkan med andra aktörer (prop. 2013/14:160 sid 25).

Av utredningen framgår att Slättgårdsskolan brister i att skyndsamt utreda elevers behov av särskilt stöd. Vid Skolinspektionens intervjuer med lärare framkommer att det tar lång tid innan elever utreds för särskilt stöd. En lärare uppger att det kan ta ett år innan en utredning om särskilt stöd görs, vilket bland annat innebär att elever i förskoleklass inte utreds för särskilt stöd. I intervjuerna framkommer även det finns elever som inte utreds för särskilt stöd trots att de riskerar att inte nå målen i flera ämnen. Lärarna säger att elevärenden lyfts till elevhälsan och att det görs en kartläggning, men att sedan händer inget mer. Lärarna uppger vidare att alla elever i

första hand ska ha extra anpassningar, och om de extra anpassningarna inte fungerar ska lärarna fortsätta med andra extra anpassningar.

Av utredningen framgår också att det finns brister i Slättgårdsskolans arbete med att ge särskilt stöd till elever i behov av särskilt stöd samt att utarbeta åtgärdsprogram. Vid Skolinspektionens intervjuer med lärare uppger flera lärare att det finns elever i behov av särskilt stöd som inte får det och att det finns elever som har haft flera F i betyg sedan flera år tillbaka, utan att särskilt stöd har satts in. Lärare säger i intervju att även när det finns åtgärdsprogram så får läraren ändå få ansvara för anpassningarna och att det inte är tillräckligt för att eleverna ska nå målen. Lärarna uppger att elever bara får stöd om eleven inte kan hantera klassrumssituationen socialt och att en elev måste ha stora sociala problem för att få särskilt stöd. Även i Skolinspektionens intervju med elevhälsan framkommer att inte alla elever, som har behov av det, får särskilt stöd. Elevhälsans företrädare uppger att elevhälsan arbetar "akutstyrt" med de elever som ligger på gränsen och som riskerar att inte nå kunskapsmålen och att det finns saker elevhälsan missar. Vidare så framgår det av Skolinspektionens intervju med lärare att alla elever som har behov av särskilt stöd inte får åtgärdsprogram utarbetade. Lärare säger att det är bara tre elever i årskurs sex som har åtgärdsprogram och att det känns som att det krävs mycket för att få åtgärdsprogram. Lärare säger också att det kan finnas åtgärdsprogram, men att eleven ändå inte får de åtgärder som finns beslutade i åtgärdsprogrammet. Vid Skolinspektionens intervju med elevhälsan berättar företrädarna att dokumentationen inte fungerar och uppger att om elever har elva F har varken dokumentationen eller insatserna fungerat. Det är en katastrof för eleven uppger en företrädare för elevhälsan. Elevhälsans företrädare berättar att dokumentationen ser sämre ut högre upp i årskurserna. Företrädare uppger att Skolinspektionen skulle få en annan bild om de begärt ut elevakter från de lägre årskurserna. En företrädare berättar att hen använder elevakter i sitt arbete och ofta hittar hen inte dokumentation. En företrädare berättar att det inte fattas beslut om åtgärdsprogram innehållande åtgärder som skolan inte kan ge. Företrädare berättar att det finns åtgärdsprogram som inte stämmer överens med verkligheten. Vidare säger rektorn att det finns elever med många F i betyg och att hon inte är säker på att det finns dokumenterat i elevakter om de har stöd och vid Skolinspektionens intervju med lärare uppger lärare att när det inte finns resurser för att tillgodose behovet av särskilt stöd är det ingen idé att skriva åtgärdsprogram. Slättgårdsskolan har kompletterat Skolinspektionens utredning med information om att de ska se över dokumentationen kring åtgärdsprogram m.m. och att de ska utreda varför dokumentation inte finns i akten.

Av utredningen framgår även att det finns brister i Slättgårdsskolans arbete med följa upp och utvärdera insatta åtgärder. Vid Skolinspektionens intervju med rektorn säger hon visserligen att det är läraren som tillsammans med specialpedagogen ansvarar för uppföljningen av åtgärdsprogram och att utvärdering görs på mitterminkonferenserna, men Skolinspektionens granskning av Slättgårdsskolans dokumentation visar att beslutad uppföljning och utvärdering av åtgärdsprogram inte alltid finns. Skolinspektionen har i samband med tillsynen granskat elva elevakter. Två av de granskade elevakterna innehåller åtgärdsprogram, varav ett av åtgärdsprogrammen ska ha utvärderats men saknar dokumenterad utvärdering.

Skolinspektionens granskning av Slättgårdsskolans dokumentation bekräftar den bild som förmedlats i intervjuer med skolpersonalen av att arbetet med att skyndsamt utreda, ge särskilt stöd och utarbeta åtgärdsprogram, följa upp och utvärdera insatta åtgärder brister på Slättgårdsskolan. Skolinspektionen har i samband med tillsynen granskat elva elevakter för elever i årskurserna 7-9 i fråga om samtlig dokumentation om stödbehov, utredningar och stödinsatser, samt uppföljning och utvärdering av dessa. Samtliga elever har betyget F i tre till elva ämnen från vårterminen 2017. Fem elevakter saknar eller innehåller enbart dokumentation över betygsvarningar. Två av de granskade elevakterna innehåller åtgärdsprogram, men dokumentationen är bristfällig.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten vid Slättgårdsskolan uppfyller inte de krav som ställs i författningarna. Stockholms kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa den konstaterade bristen.

Grundläggande förutsättningar för skolenheten

Elevhälsan arbetar inte förebyggande och hälsofrämjande

Skolinspektionen bedömer att elevhälsan inte arbetar förebyggande och hälsofrämjande i tillräcklig utsträckning. Bristen innebär att elevernas utveckling mot utbildningens mål riskerar att försvåras.

Enligt skollagen ska det för eleverna i förskoleklassen och grundskolan finnas elevhälsa. Elevhälsan ska omfatta medicinska, psykologiska, psykosociala och specialpedagogiska insatser. Elevhälsan ska främst vara förebyggande och hälsofrämjande och elevernas utveckling mot utbildningens mål ska stödjas.

Av utredningen framgår att elevhälsan inte arbetar främst förebyggande och hälsofrämjande, och att behoven av förebyggande och hälsofrämjande arbete är stort. Lärare berättar i intervju att skolans kurator främst arbetar med kränkingsrapporter och att en av skolans två kuratorer är sjukskriven. En annan lärare uppger att det "finns nog inget nu", med syftning på hälsofrämjande och förebyggande arbete. Lärare säger att elevhälsan arbetar mer åtgärdande, och att mentorerna och lärarna blir tvungna att ta en del av det arbetet, särskilt som det saknas en kurator på grund av sjukdom. Lärarna säger att det finns ett jättestort behov av förebyggande och hälsofrämjande arbete och att de känner sig otillräckliga, att det inte går att hinna med som det är nu, men också att det saknas stöd och kompetens. Vid Skolinspektionens intervju med rektorn uppges visserligen att de pratar om hälsofrämjande och förebyggande arbete under en timme per vecka i elevhälsan, men vid Skolinspektionens intervju med elevhälsan uppger en företrädare att "det fungerar inte överhuvudtaget" med syftning på det förebyggande och hälsofrämjande arbetet. Kuratorn uppger att hen bara arbetar med kränkningar och har elevsamtal. Kuratorn beskriver sitt arbete som åtgärdande och att det tar upp all tid. Vid Skolinspektionens intervju med rektorn uppges att sex- och samlevnadsundervisning sker i årskurs sex och åtta, men vid Skolinspektionens intervju med elevhälsan uppger flera företrädare att all tid går till åtgärdande och utredande arbete och att det inte bedrivs något hälsofrämjande eller förebyggande arbete. Några

företrädare instämmer inte. En företrädare säger att elevhälsan är akutstyrd och arbetar "precis över ytan". Av utredningen framkommer också att skolan har haft likabehandlingslyft och ledarskapslyft på skolan där lärare deltagit, men företrädare för elevhälsan uppger att likabehandlingslyftet vacklar på grund av bristande närvaro. Visserligen uppger rektorn att skolan arbetar med MVP, tidiga och frekventa samtal med vårdnadshavare, temaveckor om hälsa och kärlek, kreatörer på raster, vikten av rörelse för lärandet, mindfulness i årskurs två, att värdegrunden ska synliggöras och likabehandlingslyftet, men vid Skolinspektionens intervjuer med lärare berättar lärarna att de tidigare har haft hälsoveckor och kärleksveckor på skolan, men att dessa har försvunnit.

Av utredningen framgår även att Slättgårdsskolan saknar rutiner och strukturer för elevhälsans arbete. Vid Skolinspektionens intervju med elevhälsan uppger en företrädare att det inte finns någon plan från rektorn hur elevhälsan ska arbeta förebyggande och hälsofrämjande. Företrädaren uppger att de inte gjort någon kartläggning utifrån skolans behov och ingen analys utifrån enkäter. De har pratat om inkludering att de skulle behöva arbeta inkluderande. De har pratat om att de skulle behöva formulera en elevhälsoplan och skapa tydliga rutiner. Företrädaren berättar att rollerna i elevhälsan är splittrade och otydliga. Flera företrädare uppger att beslut rinner ut i sanden. En företrädare uppger att hen på elevhälsans möten har tagit upp att de behöver strukturera arbetet och skapa rutiner. Företrädare berättar att det måste vara en gemensam ansats, en kartläggning och analys, men att arbetet inte ser ut så. En företrädare berättar att det skulle vara bra om elevhälsan hade inbyggda strukturer för hälsofrämjande och förebyggande arbete, men att det inte finns någon struktur eller plan för de arbetet. Vid Skolinspektionens intervju med rektorn uppges visserligen att hon har pratat med elevhälsan om att alla elever ska nå målen och att psykologen gärna får vara ute i klassrum osv, men rektorn säger även att hon inte gett något skriftligt uppdrag till elevhälsan.

Slättgårdsskolan har efter Skolinspektionens besök inkommit med information om att veckan efter Skolinspektionen varit på Slättgårdsskolan har elevhälsoteamet pratat om det förebyggande och hälsofrämjande arbetet på skolan. Av kompletteringen framgår dock inte någon kartläggning av behovet på skolan, någon konkret planering eller ansvarsfördelning av det hälsofrämjande och förebyggande arbetet.

Samtliga elevers behov av studie- och yrkesvägledning tillgodoses inte

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i den studie- och yrkesvägledande verksamheten på Slättgårdsskolan. Utredningen visar att samtliga elevers behov av vägledning inför framtida utbildnings- och yrkesverksamhet inte tillgodoses. Bristerna i arbetet med studie- och yrkesvägledning i årskurserna 1-7 innebär att eleverna inte aktivt görs medvetna om sina valmöjligheter eller stärks i att kunna göra självständiga och väl underbyggda val om framtida studier och arbete.

Enligt skollagen ska elever i alla skolformer utom förskolan och förskoleklassen ha tillgång till personal med sådan kompetens att deras behov av vägledning inför val av framtida utbildnings- och yrkesverksamhet kan tillgodoses. Rektorn har enligt läroplanen för grundskolan ett särskilt ansvar för att samverka mellan skolor och

arbetslivet utanför skolan utvecklas så att eleverna får konkreta erfarenheter av betydelse för deras val av fortsatt utbildning och yrkesinriktning. Rektorn har även ansvar för att den studie- och yrkesorienterande verksamheten organiseras så att eleverna får vägledning inför de olika val som skolan erbjuder och inför fortsatt utbildning. Enligt läroplanen för grundskolan ska också studie- och yrkesvägledaren eller personal med motsvarande uppgifter informera och vägleda eleverna inför den fortsatta utbildningen och yrkesinriktningen, och vara till stöd för den övriga personalens studie- och yrkesorienterande insatser.

Av förarbeten till skollagen framgår att lärare, skolläda och särskilt utbildade studie- och yrkesvägledningsfunktionärer har ett gemensamt ansvar, men delvis olika roller, när det gäller information och vägledning till eleverna om framtida studier och arbetsliv. En förutsättning för att eleverna ska kunna utnyttja den stora frihet och de möjligheter till egna val som erbjuds är att de får en adekvat information, såväl utifrån sina intressen och förutsättningar som i förhållande till arbetsmarknadens behov. Vidare framgår att kompetens för studie- och yrkesvägledning främst finns hos personer som är anställda för denna verksamhet. Även rektorer och lärare har dock ett visst ansvar att förmedla sådan kunskap. (Prop. 2009/10:165 sid. 278 f. och 659).

I Skolverkets allmänna råd med kommentarer om arbete med studie- och yrkesvägledning (SKOLFS 2013:180, s 13-19) anges bland annat att skolan behöver arbeta med studie- och yrkesvägledning på ett individanpassat, systematiskt och långsiktigt sätt. På så vis kan eleverna utveckla de insikter, kunskaper och förmågor som behövs för att ta ställning till och fatta beslut om sin framtid. Rektorn bör se till att det finns rutiner och metoder för att planera, utvärdera och utveckla studie- och yrkesvägledningen så att den tillgodoser elevernas behov av vägledning. Rektorn bör vidare tydliggöra hur ansvaret för studie- och yrkesvägledningen är fördelat mellan studie- och yrkesvägledare, lärare och övrig personal samt formerna för samarbetet mellan dem. Vidare bör rektorn se till att studie- och yrkesvägledning sker kontinuerligt och interagerat i utbildningen under studietiden, så att eleven ges förutsättningar att göra väl underbyggda studie- och yrkesval, samt se till att eleverna utifrån sina behov, erbjuds vägledningssamtal.

Av utredningen framgår visserligen att vissa aktiviteter genomförs i årskurserna 1-3, men att det saknas organiserad studie- och yrkesvägledning som säkerställer att elever i årskurserna 1-7 får vägledning inför sina framtida yrkes- och utbildningsval. Vid Skolinspektionens intervju med studie- och yrkesvägledaren på Slättgårdsskolan uppges att det inte sker någon studie- och yrkesvägledning förutom i årskurs åtta och nio. Studie- och yrkesvägledaren uppger att elever i årskurs sju inte ges någon studie- och yrkesvägledning och att det inte finns någon planerad studie- och yrkesvägledning för årskurserna 4-6. Studie- och yrkesvägledaren berättar att fokus är på årskurs nio. Studie- och yrkesvägledaren uppger att hon har haft förhoppningen att hinna besöka årskurs sju, men har inte hunnit med det pga. stora behov i årskurs åtta och nio. Studie- och yrkesvägledaren berättar att det kommunala SUSA-projektet (Stockholms ungdomar studerar eller arbetar) för elever som behöver extra stöd finns på skolan och att det rör sju elever. Studie- och yrkesvägledaren uppger vidare att nästa vecka ska hon ha en lektion med en klass i årskurs ett. Läraren ska vara med och ge feedback så att övriga lärare kan ge vägledning för årskurserna 1-3. Vid Skolinspektionens

intervjuer med elever framgår att ingen av eleverna i årskurserna 2-3 har träffat studie- och yrkesvägledaren, men eleverna säger att de har tittat på filmer om yrken och att de varit på utflykter till exempelvis en brandstation och polisen och de på lektioner pratar om vad de ska bli när de blir stora. En elev säger att de arbetar med tankekartor utifrån yrken. Vid Skolinspektionens intervju med lärare uppger alla lärare i årskurserna 1-3 att nuvarande studie- och yrkesvägledare inte har kommit ut i klasserna. De får inget stöd av studie- och yrkesvägledaren i årskurserna 1-3, men tillägger att frågor de får de hjälp. Lärare i årskurserna 1-3 berättar också att de arbetar med yrken inom SO-ämnet och att de pratat om räddningstjänsten, fått besök av SL och gjort besök hos brandkåren. De tror att de ger eleverna vad de behöver. Vid Skolinspektionens intervjuer med elever i årskurserna 4-6 säger eleverna att de inte har pratat om yrken. Vid Skolinspektionens intervju med lärarna i årskurserna 4-6 uttrycks att de inte arbetar med studie- och yrkesvägledning. Vid Skolinspektionens intervjuer med elever i årskurserna 7-9 berättar de att studie- och yrkesvägledaren har presenterat sig i årskurs åtta. Eleverna i årskurs sju säger att de inte träffat studie- och yrkesvägledaren. Vid Skolinspektionens intervju med lärarna i årskurserna 7-9 uppges att i årskurs sju är det ingen studie- och yrkesvägledning. Utredningen visar också att lärare har samtal med elever, som respektive lärare är mentor för, på utvecklingssamtal utifrån deras styrkor och svagheter. Slättgårdsskolan har efter Skolinspektionens besök inkommit med information om att under utvecklingssamtalen diskuteras elevernas framtidsplaner.

Av utredningen framgår att det saknas en tydlig struktur för det studie- och yrkesvägledande arbetet och att det finns behov av ytterligare studie- och yrkesvägledning. Vid Skolinspektionens intervju med lärarna uppges att mer studie- och yrkesvägledning behövs och att närmare samarbete med studie- och yrkesvägledaren på gymnasieskolorna vore bra så att eleverna tidigare får träffa på gymnasiemiljö, långt innan vårterminen i årskurs nio. Ett tydligare uppdrag från huvudmannen eller skolledningen om arbetet med studie- och yrkesvägledning i form av studiebesök och att lära sig skriva meritförteckning vore önskvärt, säger lärarna. En lärare säger att en studie- och yrkesvägledare på 50 procent inte räcker och att det vore önskvärt att de började tidigare i åldrarna och att studie- och yrkesvägledaren och lärare tillsammans arbetade med studie- och yrkesvägledning. Hen säger att det saknas en röd tråd och att studie- och yrkesvägledaren borde planera och lärarna genomföra studie- och yrkesvägledande insatser, särskilt mot könsstereotypa val. Flera lärare håller med och tillägger att det "blir panik" i nian och att man borde starta redan i tidigare årskurser så att processen sker mer naturligt och för att undvika stress. En lärare säger att det finns många elever som har krav på sig hemifrån att eleverna ska bli t.ex. läkare och att eleverna skulle behöva utrymme att tänka fritt vad som passar dem utifrån deras förutsättningar. Visserligen uppger både rektorn och studie- och yrkesvägledaren att det finns en plan för studie- och yrkesvägledningen, men studie- och yrkesvägledaren vet inte om den används och lärare säger att de inte har något studie- och yrkesvägledande uppdrag "på papper". Vid Skolinspektionens intervju med studie- och yrkesvägledaren berättar hon att hon varit ute och presenterat sig. Studie- och yrkesvägledaren berättar att det "känns inte som det varit så mycket vägledning". Vid Skolinspektionens intervju med rektorn säger rektorn visserligen att lärarna har uppdrag gällande studie- och yrkesvägledning och det är tydligt i årskurserna 1-3, men rektorn säger också att "lärarna inte har fått ett skriftligt

uppdrag". Rektorn säger att det behövs en hel del studie- och yrkesvägledning eftersom det finns vårdnadshavare som inte har arbeten. Rektorn säger att arbetet med studie- och yrkesvägledning följs upp genom resultatdialog och medarbetarsamtal. Rektorn säger att de försöker åka mycket på studiebesök i Stockholm för att se annat än närområdet.

Brister i tillgången till skolbibliotek

Skolinspektionen bedömer att Slättgårdsskolan inte använder något bibliotek i skolans pedagogiska verksamhet som stöd för elevernas lärande. Utredningen visar att det finns klassrum och temalådor med böcker och att en del elever ibland besöker Bredängs bibliotek, men det sker inte systematiskt och biblioteket används inte som en resurs för eleverna att söka och utveckla kunskaper.

Enligt skollagen ska eleverna i grundskolan ha tillgång till skolbibliotek. Av läroplanen följer att rektorn har ett ansvar för att skolans arbetsmiljö utformas så att eleverna får tillgång till stöd för att själva kunna söka och utveckla kunskaper, till exempel bibliotek, datorer och andra hjälpmedel. Av förarbetena till skollagen framgår att med skolbibliotek brukar vanligtvis avses en gemensam och ordnad resurs av medier och information som ställs till elevernas och lärarnas förfogande och som ingår i skolans pedagogiska verksamhet med uppgift att stödja elevernas lärande (prop. 2009/10:165 s. 284).

Av utredningen framgår att Slättgårdsskolan saknar skolbibliotek och att inte heller närliggande bibliotek används i skolans pedagogiska verksamhet som stöd för elevernas lärande. Vid Skolinspektionens intervjuer med elever i årskurserna 2-3 säger en elev att ibland när de ska hämta en bok går de i grupper till Bredängs bibliotek och lånar böcker, men elever säger också att det inte händer "jätteofta", men någon gång per läsår. Visserligen säger eleverna i årskurserna 2-3 att det finns böcker och iPads att låna i klassrummen, men det är bara en elev i årskurs två som känner igen att eleverna går till biblioteket. De andra eleverna i årskurs två säger att läraren går dit själv och lånar böcker till eleverna. I årskurs tre går eleverna i grupper till biblioteket. Elever i årskurs tre säger att de gick till biblioteket i tidigare årskurser, men inte nu i trean. Alla elever utom en berättar att de hämtar böcker när det är lästid, i ämnet svenska eller på samlingen. Vid Skolinspektionens intervjuer med elever i årskurserna 4-6 uppger de att de besökt biblioteket. En elev uppger att det var 1-2 veckor sedan. Två elever säger att de senast var där förra året medan ytterligare en elev uppger att det var 2-3 veckor sedan. Vid Skolinspektionens intervjuer med elever i årskurserna 7-9 uttrycks visserligen att eleverna lånar digitala böcker med biblix (digital tjänst) och att de använder SLI (digital tjänst), men de säger också att de inte besöker biblioteket. En elev uppger att de yngre årskurserna brukar gå till biblioteket i Bredäng centrum. Vid Skolinspektionens intervju med lärare berättar en lärare att hen saknar ett skolbibliotek och förklarar att hens klass inte alls går till biblioteket i Bredäng lika ofta som tidigare. Läraren förklarar att de behöver vara flera vuxna för att kunna organisera besök på biblioteket. En annan lärare instämmer. Lärare uttrycker att skolan brister i användningen av bibliotek. Bredängs och Skärholmens bibliotek finns nära och en lärare säger att hens grupp går dit varje termin, men att det är svårt att få till för att det tar en halv dag. Visserligen uppger en lärare att skolan har tillgång till mediateket

(digital tjänst) och en lärare berättar att det finns en del fysiska böcker i klassrummet och att skolan köpte in en hel del böcker inför terminsstart, men lärare säger också att skolan inte har något samarbete med varken Bredängs eller Skärholmens bibliotek. Det genomförs inte några systematiska besök på bibliotek eller lärs ut någon bibliotekskunskap för högstadiet säger lärarna på högstadiet. Lärare uttrycker vidare att det finns behov av ytterligare biblioteksresurser. Lärare säger att för språkutvecklingen är det viktigt med tillgång till böcker och särskilt i skolans upptagningsområde där skolans roll för att främja läsande är extra viktig. Det är också viktigt med bibliotekskunskap och kunskapen att söka och hitta i en biblioteksdatabas, något som skulle spilla över på källkritik i stort. Vid Skolinspektionens intervju med rektorn framkommer att det inte finns något skolbibliotek och detta har huvudmannen kunskap om. Rektorn berättar att det ska byggas ett nytt hus på skolgården som ska innehålla bibliotek. De har försökt med biblix (digital tjänst) och några klasser har nappat på det men inte alla. Visserligen säger rektorn att de lägre åldrarna har serier med böcker, de äldre eleverna har boklådor med teman och de går på besök till biblioteket i centrum, men rektorn säger också att eleverna bara får bibliotekskunskap upp till årskurs fyra, och att årskurserna 7-9 inte går till biblioteket i centrum, vilket rektorn själv beskriver som en brist.

Motivering till föreläggande som ingripande

Verksamheten vid Slättgårdsskolan uppfyller inte de krav som ställs i författningarna. Stockholms kommun föreläggs därför att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa den konstaterade bristen.

Områden där Skolinspektionen inte har funnit brister

Undervisning och lärande

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stockholms kommun uppfyller författningarnas krav inom undervisning och lärande.

Bedömning och betygssättning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stockholms kommun uppfyller författningarnas krav inom bedömning och betygssättning.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stockholms kommun uppfyller författningarnas krav inom trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling.

Styrning och utveckling av verksamheten

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att Stockholms kommun uppfyller författningarnas krav inom styrning och utveckling av verksamheten.

På Skolinspektionens vägnar

X Malin Norell

Beslutsfattare
Signerat av: Malin Norell

X Johan Duvdal

Föredragande
Signerat av: Johan Duvdal

Allmänt om tillsynen:

Mer om Skolinspektionens tillsyn hittar du på www.skolinspektionen.se

Bilagor

Bilaga 1: Fakta om Slättgårdsskolan

Fakta om Slättgårdsskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Stockholms kommun under höstterminen 2018. Slättgårdsskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 6 november 2018 och den 8 november 2018.

Slättgårdsskolan är en kommunal grundskola i Stockholms kommun som omfattar ca 550 elever från förskoleklass till årskurs 9. Skolan är belägen i Bredäng och leds av en rektor. Huvudman för Slättgårdsskolan är Stockholm kommun.

Måluppfyllelse

Kunskapsresultat

Årskurs 3

Av Skolverkets nationella statistik framgår att andelen elever som uppnådde kravnivån på de nationella ämnesproven i matematik var högre än genomsnittet i riket på 9 av 9 delprov (vt18). Andelen elever som uppnådde kravnivån på det nationella ämnesprovet i svenska var högre än genomsnittet i riket på 7 av 8 delprov (vt18).

Årskurs 6

Av Skolverkets nationella statistik framgår att andelen elever som uppnådde kunskapskraven (betygen A-E) i alla ämnen läsåret 2017/18 på skolan var 62 procent (riket 77 procent). Andelen elever som inte uppnådde kravnivån på det nationella ämnesprovet i matematik på skolan var färre än fem elever, så en procentuell andel presenteras inte i Skolverkets statistik. Andelen elever som uppnådde kravnivån på det nationella ämnesprovet i svenska på skolan var 100 procent (riket 96 procent). Andelen elever som uppnådde kravnivån på det nationella ämnesprovet i engelska var 100 procent (riket 94 procent).

Årskurs 9

Av Skolverkets nationella statistik framgår att andelen elever som uppnådde kunskapskraven (betygen A-E) i alla ämnen läsåret 2017/18 var cirka 87 procent (riket 75 procent) och det genomsnittliga meritvärdet var 246 (riket 229).

Trygghet och studiero

Årskurs 5

I Skolinspektionens skolenkät för hösten 2017 gav elevernas svar på påståendet "jag har studiero på mina lektioner" indexvärdet 5,5 för eleverna på skolan (jämfört med att resultatet för samtliga deltagare vid enkätomgången gav indexvärdet 6,2) och på påståendet "jag känner mig trygg i skolan" gav eleverna på skolans svar indexvärdet 6,7 (jämfört med att resultatet för samtliga deltagare vid enkätomgången gav indexvärdet 8,2). Ett högt indexvärde (1-10) indikerar en positiv uppfattning.

Årskurs 9

I Skolinspektionens skolenkät för hösten 2017 gav eleverna på skolans svar på området "studiero" indexvärdet 4,7 (jämfört med att resultaten för samtliga deltagare vid enkätomgången gav indexvärdet 5,3) och på området "trygghet" gav eleverna på skolans svar indexvärdet 7,0 (jämfört med att resultaten för samtliga deltagare vid enkätomgången- gav ett indexvärde på 7,9). Ett högt indexvärde (1-10) indikerar en positiv uppfattning.